

משרד הרווחה והשירותים החברתיים
האגף לטיפול באדם המפגר

משרד הרווחה והשירותים החברתיים
אגף מחקר, תכנון והכשרה

מאירס-ג'וינט-מכון
ברוקדיילתחום הבטחת איכות

האיכות והעלות של המעונות לטיפול באדם המפגר לפי סוג בעלות: ממשלתי, ציבורי ופרטי

תמי צמח-מרום ♦ ליסה קייב ♦ נועה אמינוב ♦ אילה הנדין

האיכות והעלות של המעונות לטיפול באדם המפגר לפי סוג בעלות: ממשלתי, ציבורי ופרטי

תמי צמח-מרום ליסה קייב נועה אמינובאילה הנדין

מארס 2012

ירושלים

אדר תשע"ב

עריכת לשון: בלהה אלון
הפקה והבאה לדפוס: לסלי קליינמן

מאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל
ת"ד 3886
ירושלים 91037

טלפון : 02-6557400
פקס : 02-5612391

כתובת באינטרנט : www.jdc.org.il/brookdale
דואר אלקטרוני : brook@jdc.org.il

תודות

ברצוננו להודות לכל שותפינו למחקר. תודה מקרב לב לנחום עידו, מנהל השירות לדיור תומך באגף לטיפול באדם המפגר, על שחלק איתנו מניסיונו העשיר ועל סיועו הרב במתן תמונה מקיפה על המערכת ובגיבוש כלי המחקר; לד"ר חיה עמינדב, מנהלת האגף, על הליווי והתמיכה; לחנן פריצקי, מנהל אגף התקציבים במשרד, על עזרתו בהבנת מערך התשלומים ומבנה העלויות; לאורית בן דרור ולסיגל אמון, על הסיוע באיסוף הנתונים הכספיים.

תודה חמה לאנשי המטה, למפקחים ולמנהלי המעונות שהיו שותפים בוועדת ההיגוי שליוותה את גיבוש שאלות המחקר: לדליה ניסים, אורנה בן ארי, נעמי ארנן, אמנון אורגד, יורם וקשלק, יאלו מורשטיין, שלומית גרייבסקי, ד"ר יואב מריק ושושי אספולר, ולמפקחי השירות על אסוף הנתונים.

אנו מודים לקוטי צבע, מנהל האגף למחקר, תכנון והכשרה, על היוזמה והמימון למחקר זה ועל הערותיו המועילות; ולצחי פיין על שותפותו בגיבוש כלי המחקר וליווי התהליך.

ולבסוף, תודתנו נתונה לשותפינו במאיירס-ג'וינט-מכון ברוקדייל: לפרופ' ג'ק חביב, מנהל המכון על השותפות העמוקה והסיוע בחשיבה לאורך כל שלבי המחקר; לחמוטל עבודי ולחלי פרץ, על תרומתן הרבה בשלבים המוקדמים של המחקר.

תודה לבלהה אלון על העריכה וללסליקליינמן על ההבאה לדפוס.

תוכן עניינים

1	מבוא	1
2	מאפיינים כלליים שלה מעונות לפי בעלות	2
3	איכות	3
3	מבוא	3.1
3	השיטה לבחינת האיכות	3.2
6	הממצאים לגבי איכות המעונות	3.3
9	היבטים נוספים שלה שוואתה איכות בניה מעונות : השונית בניה מעונות ועמידה במדדים נבחרים	3.4
11	תשלומים למעונות	4
11	סך-כלה תשלומים	4.1
11	תשלום למעונות לפי בעלות	4.2
12	מרכיבים של עלות שלא נכללו בחישוב היתר שלומים והעלויות	4.3
12	גורמים נוספים שאמורים להשפיע על העלויות	4.4
13	סיכום : הקשר בין איכות לבין עלות	5
15	רשימת מקורות	
17	נספח : התפלגות המעונות שעמדו במדד האיכות בכל תחום, לפי סוג בעלות	

רשימת לוחות

- 2 לוח 1 : מאפיינים כלליים שלה מעונות לפיסוג בעלות : מספר וסוגה דיירים
- 4 לוח 2 : מספר פריטיה איכות וסוגה מפקח שאסוף את המידע, לפיסוג שאלון
- 4 לוח 3 : מספר פריטיים במקורות המידע השונים לפיתחום
- 6 לוח 4 : שיעור העמידה במדדיה איכות לפיסוג בעלות : ממוצע עלה התחומים לפיתחום
- 8 לוח 5 : עמדות דיירים לגבי איכותה מעונות לפיסוג בעלות
- 10 לוח 6 : התפלגותה מעונות לפירמתה איכות במדד הכללי וסוג בעלות
- 12 לוח 7 : הרכבה שלומים : כוח אדם לעומת הוצאות אחרות לפי בעלות (עלות בפועל של המעונות הממשלתיים ועלות מתוכננת שלה מעונות הציבוריים הפרטיים)
- 3 תרשים 1 : הרכבה דיירים לפירמת טיפול נדרש לפיסוג בעלות

1. מבוא

הדיון על אודות הפרטת המעונות לאדם המפגר מצטרף לוויכוח הקיים לגבי הדרך הנכונה לאספקת שירותים-אילו שירותים עדיף שהממשלה תספק לעומת גופים פרטיים וציבוריים. ישנם מאמרים רבים העוסקים בהבדלים כלליים ברמה הקונספטואלית בין סוגי בעלות שונים (לדוגמה, פז-פוקס וכוכבי, 2010; Thornton & Cave, 2010; Schlesinger & Gray, 2006; Besley & Ghatak, 2001; Weisbrod, 1994; Hansmann, 1980), ומספר מאמרים ספציפיים לגבי המעונות לאדם המפגר בישראל (לוי, 2007; פז-פוקס ומנדלקרן, 2010), והתייחסויות למעונות לאדם המפגר במדינות נבחרות באירופה בספר של Beadle-Brown & Kozma, 2007.

הספרות מצביעה על יתרונות וחסרונות של כל אחד מסוגי הבעלות, אך העבודה האמפירית מוגבלת ולא נמצאו עבודות שבחנו מעונות לאדם המפגר, או שבדקו קשת רחבה של מעונות חוץ-ביתיים לקבוצות אוכלוסייה שונות. המחקרים האמפיריים הקיימים בוחנים בעיקר בתיאבות סיעודיים ובתי-חולים כלליים. חלקם בדקו רק הבדלי איכות וחלקם בדקו את נושא האיכות ביחס לעלות. כמעט כל המחקרים מתבססים על הניסיון של ארצות-הברית, פרט למחקר אחד בתחום זה מישראל, והתמקדו בהבדל בין מסגרות בבעלות ציבורית לבין מסגרות בבעלות פרטית. בספרות אמפירית זו נמצא על-פי-רוב יתרונות של המוסדות בבעלות ציבורית על פני המוסדות בבעלות פרטית בתחומי איכות שונים גם כשמחזיקים קבוע את העלות. בספרות על בתי-חולים כלליים הממצאים אינם ברורים לכאן או לכאן (Clarfield, et al., 2009; Amirkhanyan, 2008; Ben-Ner & Ren, 2008; Chou, 2002; Comondore et al., 2001; Harrington et al., 2009).

מחקר זה הוזמן ומומן על-ידי האגף למחקר תכנון והכשרה במשרד הרווחה, ונועד לבחון את ההבדלים באיכות הטיפול ובעלויות התפעול של מעונות לאדם המפגר, תוך השוואה בין מעונות בבעלות ממשלתית, ציבורית ופרטית, הפועלים בחסות משרד הרווחה והשירותים החברתיים. במשרד הרווחה מופעלת שיטת פיקוח מקיפה מאוד שמכונה שיטת הרף. השיטה פותחה בשותפות בין מכון ברוקדייל לבין המשרד ומופעלת היום ברוב השירותים החוץ-ביתיים. בשיתוף עם האגף לטיפול באדם המפגר נבנתה מערכת כלים לקראת יישום שיטת הרף לפיקוח על המעונות לטיפול באדם המפגר. כלים אלה בודקים קשת רחבה של ממדי איכות המבוססים על הספרות הבין-לאומית ועל הסטנדרטים והניסיון של האגף. העקרון המנחה של שיטת הרף הוא לבסס את הבדיקה של איכות על אינדיקטורים אובייקטיביים וקונקרטיים. מעבר לכך, השיטה עומדת על מתן קול לדיירים עצמם כחלק מתהליך הפיקוח. כלים אלה שימשו בסיס לבחינת איכות הטיפול במחקר הנוכחי. בנוסף, על בסיס נתוני המשרד עודכנה השוואת העלויות שנעשתה בעבר על היקף התשלומים למעונות השונים. בהמשך הדוח נתייחס בעיקר למונח תשלומים ולא עלויות.

המסמך הנוכחי מציג את הממצאים של בדיקה זו. בפרק 2 אנו מציגים מספר מאפיינים עיקריים של המעונות לפי סוג בעלות. בפרק 3 מובאים ממצאים לגבי איכות הטיפול, ובפרק 4 - ממצאים על התשלומים. לבסוף, אנו משווים בין הממצאים על איכות הטיפול לבין הממצאים על גובה התשלומים.

2. מאפיינים כלליים של המעונות לפי בעלות

בלוח 1 אנו מציגים מספר מאפיינים של המעונות לפי מספר וסוג הדיירים.

- ◆ בסוף שנת 2010 היו בסך-הכל 7,383 דיירים ב-63 המעונות. חמישים ושמונה אחוזים מהדיירים שהובעו מעונות פרטיים, 24% במעונות ממשלתיים ו-18% במעונות ציבוריים.
- ◆ גודל המעונות הציבוריים והפרטיים דומה עם ממוצע של 95 ו-107 דיירים בהתאמה. לעומתם, המעונות הממשלתיים כפולים בגודלם עם כ-196 דיירים בממוצע.
- ◆ משרד הרווחה מבחין בין דיירים בשש רמות טיפול שונות (מהקל לקשה): אימוני, טיפולי, סיעודי, סיעודי מורכב, אי-שקט ואי-שקט מורכב (תרשים 1). הבחנה זו משמשת גם להקצאת כוח האדם למעונות.
- ◆ ההבדל הגדול ביותר בעלויות הוא בין רמת הטיפול הקלה (אימוני) לבין רמות הטיפול הקשות יותר (סיעודי, אי-שקט). הרמה הטיפולית נמצאת באמצע. אנו רואים שהדיירים במעונות הממשלתיים מרוכזים ברמות הטיפול הקלות יותר ובמיוחד ברמת הטיפול האימוני, יחסית למעונות הפרטיים והציבוריים. ברמת הטיפול הקשה ביותר (אי-שקט מורכב) יש ריכוז גבוה יותר של דיירים במעונות הפרטיים לעומת המעונות הממשלתיים והציבוריים.

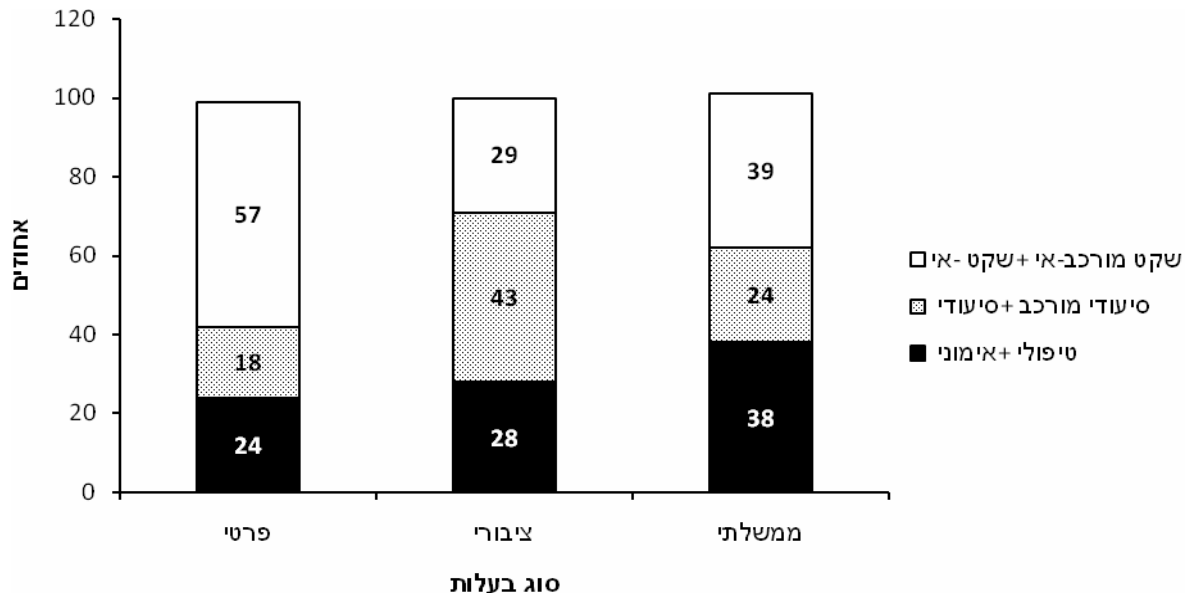
לוח 1: מאפיינים כלליים של המעונות לפי סוג בעלות, מספר וסוג הדיירים

סוג בעלות				מספר מעונות
פרטי	ציבורי	ממשלתי	סך-הכל	
40	14	9	63	מספר דיירים בפועל*
4,294	1,325	1,764	7,383	סך-הכל דיירים: במספרים באחוזים
58	18	24	100	מספר דיירים ממוצע למעון
107	95	196		מעונות לפי מספר הדיירים*
5	1	4	10	201 ומעלה
11	3	4	18	200-101
15	8	1	24	100-60
9	2	-	11	59 ומטה
				אחוז דיירים לפי רמת טיפול נדרש (מהקל לקשה)**:
5	3	17		1. אימוני
19	25	21		2. טיפולי
15	31	23		3. סיעודי
3	12	1		4. סיעודי מורכב
30	21	30		5. אי-שקט
27	8	9		6. אי-שקט מורכב

* בסוף שנת 2010

** המידע על אודות המעונות הממשלתיים מתבסס על מספר הדיירים בפועל בעוד המידע על אודות המעונות הציבוריים והפרטיים מתבסס על מספר הדיירים המתוכנן.

תרשים 1: הרכב הדיירים לפי רמת טיפול נדרש ולפי סוג בעלות

3. איכות

3.1 מבוא

בפרק זה אנו בוחנים את איכות המעונות לפי בעלות בחלוקה ל-8 תחומים: פעילויות, תנאי מחייה, נוהלי עבודה, מבנים ואחזקתם, כוח אדם, בריאות, התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים בחיים במעון, והתייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון.

3.2 השיטה לבחינת האיכות

א. כלי המחקר

המידע על אודות האיכות מתבסס, כאמור, על שאלונים שנבנו לצורך הפעלת הרף. גיבוש שאלוני המחקר נעשה במסגרת צוות מיוחד שהוקם לשם כך וכלל נציגי מטה, מפקחים ומנהלי מעונות. בגיבוש השאלונים הרפואיים השתתף גם הצוות הרפואי של האגף. במחקר נעשה שימוש בחמישה שאלונים. מספר הפריטים בכל שאלון מפורט בלוח 2. השאלונים הם:

א. **שאלון מוסדי:** שאלון זה בדק את התנהלות המעון כמערכת כוללת ובו שאלות בנושאים, כגון כוח אדם, תנאים פיזיים ופעילויות.

ב. **שאלון פרט:** שאלון זה שימש בסיס לאיסוף מידע על הטיפול בפרט באמצעות מדגם של 5 דיירים בכל מעון, שנדגמו באופן מקרי. חלק מהמידע על הדיירים נאסף ממקורות בתוך המעון דוגמת רשומות מינהליות, וחלק נאסף על-ידי ריאיון אישי אנונימי עם הדיירים מהמדגם. המידע שנאסף באמצעות ראיונות עם הדיירים מוצג כתחום איכות נפרד. ציון מסכם חושב בעבור חמשת הדיירים, כאשר הכלל היה שפריט עמד בקריטריון האיכות אם לפחות 3 מתוך 5 הדיירים ענו בחיוב.

- ג. **שאלון לילה:** שאלון זה בדק את התנהלות המעון בשעות הלילה והתבצע כביקור פתע בלילה.
- ד. **שאלון רפואי-מוסדי:** שאלון זה בחן את התנהלות המעון כמערכת בתחום הצרכים הרפואיים.
- ה. **שאלון רפואי-פרט:** שאלון זה התמקד באופן הטיפול הרפואי בדייר (כמו טיפול באפילפסיה, מתן תרופות וכו') ונבדק על מדגם של 5 דיירים בכל מעון, כשעל המפקח היה לוודא שיש במדגם לפחות דייר אחד הסובל מאפילפסיה, דייר אחד המקבל תרופה פסיכיאטרית ודיירת בגיל הפוריות. ציון מסכם חושב בעבור חמשת הדיירים, כאשר הכלל היה שפריט עמד בקריטריון האיכות אם לפחות 3 מתוך 5 דיירים עמדו בקריטריון.

לוח 2: מספר פריטי האיכות וסוג המפקח שאסף את המידע, לפי סוג שאלון

סוג מפקח	מספר פריטים	סך-הכל
	483	
שאלון מוסדי	345	
שאלון פרט	37	
שאלון לילה	16	
שאלון רפואי-מוסדי	60	
שאלון רפואי-פרט	25	

מילוי השאלונים התבסס על 4 מקורות מידע: רשומות מינהליות, תצפיות, ראיונות עם אנשי צוות וראיונות עם דיירים. יש לציין שבבדיקת איכות המעונות לצורך המחקר לא הופעלו כל שיטות הבדיקה אשר מופעלות בשיטת הרף, אלא נעשה שימוש רק בחלק מהכלים. הפריטים בשאלונים חולקו לשמונה תחומי איכות, כפי שמפורט בלוח 3.

לוח 3: מספר הפריטים במקורות המידע השונים לפי תחום

ראיונות עם צוות ודיירים	תצפיות	רשומות	סך-הכל	תחום
28	262	181	483	סך-הכל
-	19	49	68	1. פעילויות
3	222	10	226	2. תנאי מחייה
3	2	40	50	3. נוהלי עבודה
-	26	5	31	4. מבנים ואחזקתם
7	-	15	26	5. כוח אדם
3	5	62	70	6. בריאות
10	-	-	10	7. התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון
2	-	-	2	8. התייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון

ב. שיטת איסוף המידע

כאמור, איסוף הנתונים נעשה על-ידי מפקחי האגף- מפקחים רפואיים אספו את הנתונים הרפואיים ומפקחי המעונות אספו את הנתונים האחרים. כל אחד מהמפקחים אסף נתונים על מעונות שאינו מופקד עליהם בשגרה ומכל סוגי הבעלות. זאת, על-מנת לצמצם את האפשרות של הטיית הממצאים.

בשאלון על עמדות הדייר, בחירת הדיירים נעשתה על-ידי דגימה מקרית. במקרים בהם המפקח העריך כי לא ניתן לראיין את הדייר שעלה במדגם, ניתנה הנחיה לדגום את הדייר הראשון ברשימת הדיירים בעל רמת פיגור קלה או בינונית. בכל מקרה, שאר השאלות בשאלון הפרט שלא התבססו על ריאיון מולאו על בסיס המאפיינים של הדייר המקורי שעלה במדגם, גם אם לא היה מסוגל להתראיין.

איסוף הנתונים נעשה באופן הבא :

- ◆ השאלון המוסדי ושאלון הפרט הועברו לכל 63 המעונות: 9 מעונות בבעלות ממשלתית, 14 מעונות בבעלות ציבורית ו-40 מעונות בבעלות פרטית.
- ◆ השאלון הרפואי-מוסדי, השאלון הרפואי-פרט ושאלון ביקור הלילה הועברו לכל 9 המעונות בבעלות ממשלתית, ולמדגם של המעונות בבעלות ציבורית ופרטית: 9 בבעלות ציבורית ו-10 בבעלות פרטית.

ג. שיטות ניתוח הנתונים

הפריטים בשאלוני המחקר (השאלות בשאלון) קובצו למדדים לפי שמונה תחומי האיכות הרחבים יותר שהוזכרו (כגון פעילויות, תנאי מחייה ועוד) (ראו לוח 3).

הניתוח מתבסס על המדדים אשר נבנו לכל תחום איכות. לכל מדד חושב אחוז התשובות החיוביות לסך-כל המעונות ולפי סוג בעלות (ממשלתי, ציבורי ופרטי) תוך התייחסות שוות משקל לכל מעון ללא קשר למספר הדיירים במעון. כל מדד איכות נע בין 0% ל-100%. הבחירה בחישוב מסוג זה נבעה מכך ששאלת המחקר היא האם קיימים הבדלים בין מעונות לפי סוגי בעלות שונים, כך שמספר הדיירים השווה בכל מעון אינו חשוב.

מרבית הפריטים מבוססים על משתנים דיכוטומיים אשר התשובות להם הן "כן" או "לא". במקרים אלה, תשובה חיובית הוגדרה כתשובה שעומדת בנוהל של המשרד. במקרים בהם התשובות היו משתנה רציף, התייחסנו לממוצע התשובות בעבור כל המעונות בתור נקודת המבחן. הפריטים בהם התוצאה הייתה מעל לממוצע הוגדרו כחיוביים, ואלה שמתחת לממוצע הוגדרו כשליליים.

לאחר מכן, התייחסנו לתחומים, כלומר, למקבץ של מספר מדדים המהווים תחום איכות רחב יותר. חישובנו את מדד האיכות, כלומר האחוז הממוצע של התשובות החיוביות בכל תחום לפי סוג בעלות. ארבעה מתוך שמונה התחומים מתבססים בחלקם על שאלונים שהועברו בקרב מדגם של מעונות ולא בקרב כל המעונות, כמוסבר בסעיף העוסק בכלי המחקר. בתחומים בהם יש ייצוג משמעותי של פריטים על בסיס מדגם חשוב לבצע מבחני מובהקות. בהתאם לכך, ביצענו ניתוח שונות של ההבדלים בין כל סוגי הבעלות ובין כל צמד סוגי בעלויות.

ניתוח הנתונים נעשה בשני שלבים: בשלב הראשון נתחנו את מדדי האיכות בעבור סך-כל המעונות בממוצע ולפי בעלות. ניתוח זה מתייחס לכל 63 המעונות. בשלב השני ניתחנו את השונות בין המעונות, כלומר ההתפלגות לפי רמות איכות לסך-כל המעונות ולפי בעלות. חילקנו את אחוז הפריטים שעמדו במדד האיכות לארבע רמות והשווינו את אחוז המעונות ברמות השונות לפי בעלות. שכן, גם אם הממוצע גבוה יותר בסוג בעלות מסוים, עדיין יכולים להיות מעונות בסוג זה שהם ברמה נמוכה יותר מאשר ביתר סוגי הבעלות. מכיוון שחלק מהפריטים נאספו רק על מדגם של מעונות, אפשר היה לבחון את התפלגות רמת האיכות רק לגבי המעונות שנכללו במדגם. לכן, בחלק זה אנו מתייחסים רק ל-29 מעונות אשר מילאו את כל השאלונים. יש לציין שהממוצעים של סך-כל המעונות ושל המעונות לפי בעלות דומים מאוד בקרב 63 המעונות ובקרב המדגם של 29 המעונות.

3.3 הממצאים לגבי איכות המעונות

בחלק זה מוצגים ממצאים לגבי איכות המעונות. תחילה תוצגת המונה הכללית לגבי סך-כל המעונות ולאחר מכן תובא השוואה לפי סוגי הבעלות.

א. האיכות הכללית של המעונות

בלוח 4 אנו מציגים את מדד האיכות הכללי, כלומר הממוצע של מדדי האיכות לכלל התחומים והמדד לכל תחום בנפרד. תחילה נתייחס לסך-כל המעונות, ובהמשך נביא השוואות בין סוגי המעונות. הממוצע הכללי לסך-כל המעונות הוא 82%. קיימת שונות משמעותית בין התחומים: בין 66% (תחום בריאות) לבין 94% (בתחומים: פעילויות ותנאי מחיה). שאר התחומים בסדר יורד הם: התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון (87%); התייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון (85%); נוהלי עבודה (84%); מבנים ואחזקתם (78%); כוח אדם (71%); ותחום הבריאות (66%).

לוח 4: שיעור העמידה במדד האיכות לפי סוג בעלות: ממוצע כל התחומים ולפי תחום

תחום	סוג בעלות			
	סך-כל המעונות	ממשלתי (% ודירוג)	ציבורי (% ודירוג)	פרטי (% ודירוג)
המדד הכללי*	82	81	83	84
הדירוג לפי המדד		3	2	1
מדדים תחומיים				
1. פעילויות	94	90 - 3	97 - 1	93 - 2
2. תנאי מחיה	94	94 - 1	93 - 2	94 - 1
3. נוהלי עבודה	84	81 - 3	82 - 2	89 - 1
5. מבנים ואחזקתם	78	81 - 1	77 - 2	76 - 3
4. כוח אדם	71	70 - 3	71 - 2	72 - 1
6. בריאות	66	62 - 3	68 - 2	69 - 1
7. התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון	87	89 - 1	88 - 2	84 - 3
8. התייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון	85	78 - 3	88 - 2	90 - 1
פער מרבי בין סוגי הבעלות בנקודות אחוז				3

* ממוצע התחומים

ב.איכות המעונות לפי בעלות

כאשר אנו מתייחסים להבדלים באיכות המעונות לפי בעלות, ניתן לראות שלפי המדד הכללי ישנו הבדל קטן באיכות בין סוגי הבעלות השונים, עם יתרון קטן לאיכות המעונות הפרטיים והציבוריים על פני המעונות הממשלתיים. עם זאת, יש לציין שההבדלים אינם מובהקים סטטיסטית.

ההבדלים בולטים יותר כאשר בוחנים את התחומים השונים. נמצא שבהתייחסות הכוללת של הדיירים לחיים במעון ההבדל גדול יחסית (פער של 12 נקודות אחוז); בפעילויות, נוהלי עבודה, מבנים ואחזקתם ובריאות ההבדלים בינוניים (פער של 7-8 נקודות אחוז) ובשאר התחומים ההבדלקטן יחסית (בין 1-5 נקודות אחוז).

1. מעונות פרטיים לעומת ממשלתיים

מעבר ליתרון קטן במדד הכללי, איכות המעונות הפרטיים גבוהה יותר מאיכות המעונות הממשלתיים ברוב התחומים. למעונות הפרטיים יתרון גדול יחסית בהתייחסות הכוללת של הדיירים לחיים במעון (12 נקודות אחוז), יתרון בינוני בנוהלי עבודה ובבריאות (בין 7 ל-8 נקודות אחוז), ויתרון קטן בפעילויות ובכוח אדם (בין 2-3 נקודות אחוז). לעומת זאת, למעונות הממשלתיים יתרון קטן במבנים ואחזקתם ובהתייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון (5 נקודות אחוז). בתחום תנאי המחיה, איכות המעונות זהה (94 נקודות אחוז). כל ההבדלים נמצאו מובהקים סטטיסטית.

2. מעונות ציבוריים לעומת ממשלתיים

מעבר ליתרון קטן במדד הכללי, איכות המעונות הציבוריים גבוהה יותר מאיכות המעונות הממשלתיים ברוב התחומים. למעונות הציבוריים יתרון גדול יחסית בהתייחסות הכוללת של הדיירים לחיים במעון (10 נקודות אחוז), יתרון בינוני בפעילויות ובבריאות (6-7 נקודות אחוז) ויתרון קטן בנוהלי עבודה ובכוח אדם (1 נקודת אחוז). לעומת זאת, למעונות הממשלתיים יש יתרון קטן יחסית במבנים ואחזקתם (4 נקודות אחוז), ויתרון של נקודת אחוז אחת בלבד בתנאי מחיה ובהתייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון. רוב ההבדלים היו מובהקים סטטיסטית.

3. מעונות פרטיים לעומת ציבוריים

מעבר לדמיון במדד הכללי, איכות המעונות הפרטיים והציבוריים דומה עם יתרון למעונות הפרטיים ב-5 תחומים ויתרון למעונות הציבוריים ב-3 התחומים הנותרים. למעונות הפרטיים יש יתרון בינוני בנוהלי עבודה (7 נקודות אחוז) ויתרון קטן בתנאי מחיה, בכוח אדם, בבריאות ובהתייחסות הכוללת של הדיירים לחיים במעון (בין 1-2 נקודות אחוז). למעונות הציבוריים יתרון קטן בפעילויות, במבנים ואחזקתם ובהתייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון (1-4 נקודות אחוז). יש לציין שרוב ההבדלים לא היו מובהקים סטטיסטית.

ג.השוואה מפורטת שלהתייחסות הדיירים לחיים במעון לפי בעלות

אנו בוחנים את ההתייחסות הכוללת של הדיירים לחיים במעון והן את התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון (לוח 5). בסעיף הקודם הצגנו את השוואה באופן כללי. בסעיף זה אנו עורכים את השוואה באופן מפורט תוך התייחסות לכל הפריטים.

1. התייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון

ההתייחסות הכוללת של הדיירים לטיב החיים במעונות נמדדה על-ידי שני פריטים: האם טוב לדייר במעון והאם קרו לדייר דברים לא נעימים במעון. ההתייחסות לפריטים הללו במעונות הציבוריים והפרטיים היא חיובית עם פער קטן (2 נקודות אחוז בציון הממוצע בשני המדדים) לטובת המעונות הפרטיים. לעומת זאת, ההתייחסות פחות טובה במעונות הממשלתיים (פער של 10-12 נקודות אחוז).

לוח 5: עמדות הדיירים לגבי איכות המעונות לפי סוג בעלות

נושא	סך-כל המעונות	סוג בעלות			פער מרבי בין סוגי הבעלות בנקודות אחוז
		ממשלתי %	ציבורי %	פרטי %	
התייחסות כוללת לחיים במעון					
1. טוב לך במעון	89	78	100	90	22
2. לא קרו לך דברים לא נעימים במעון	81	78	75	90	15
ממוצע %*		78	88	90	12
דירוג		3	2	1	
התייחסות להיבטים ספציפיים בחיים במעון					
3. חברים לחדר	96	100	100	88	12
4. יחס המטפלים	98	100	100	93	7
5. אוכל	75	67	75	83	16
6. חוגים	91	91	94	87	7
7. עבודה ¹	76	86	71	71	15
ממוצע %*		89	88	84	5
דירוג		1	2	3	
שאלות אחרות³					
8. אם אתה בחוגים, האם נשאלת לאיזה חוג ברצונך ללכת? ²	68	74	61	68	13
9. אם אתה עובד, האם משלמים לך? ¹	63	77	61	52	25

* הדירוג הכולל מבוסס על האחוז הממוצע של התשובות.

¹ 9% מדיירי המעונות הממשלתיים, 26% מדיירי המעונות הציבוריים ו-25% מדיירי המעונות הפרטיים לא עובדים.

² כ-5% מדיירי המעונות הממשלתיים ו-5% מדיירי המעונות הפרטיים לא משתתפים בחוגים.

³ פריטים אלה לא נכללו בהערכת האיכות.

2. התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים בחיים במעון

ההתייחסות של הדיירים לאיכות המעונות בהיבטים ספציפיים של החיים במעון היא מגוונת. ההתייחסות לחברים לחדר, ליחס המטפלים ולחוגים חיובית מאוד. לעומת זאת, ההתייחסות לעבודה ולאוכל פחות חיובית.

בניגוד להתייחסות הכוללת, הממוצע של ההתייחסות להיבטים הספציפיים דומה בקרב המעונות הממשלתיים והציבוריים וגבוה יותר מאשר במעונות הפרטיים (פער של 5 נקודות אחוז). לעומת זאת,

כאשר בודקים כל היבט בנפרד ניתן לראות כי למעונות הממשלתיים יש יתרון בולט על פני המעונות הפרטיים ברוב הפריטים מלבד האוכל.

פער גדול יחסית בין המעונות נרשם גם לגבי מתן תשלום לדייר בעבור עבודה: 77% מהדיירים במעונות הממשלתיים מדווחים על תשלום בעבור עבודה, לעומת 52% במעונות הפרטיים ו-61% בציבוריים.

3.4 היבטים נוספים של השוואת האיכות בין המעונות: השונות בין המעונות ועמידה במדדים נבחרים

להלן נבדוק שני נושאים: את השונות בין המעונות ובתוך כל סוג בעלות, ואת עמידת המעונות במדדי איכות נבחרים.

א. שונות בין המעונות ובתוך כל סוג בעלות

עד כה הצגנו את רמת העמידה הממוצעת במדד האיכות לפי סוג בעלות. בחלק זה, אנו מתייחסים לנקודת מבט נוספת והיא השונות בין המעונות בכלל, ובתוך כל סוג בעלות. לצורך כך ביצענו עיבודים נוספים לפי ארבע רמות איכות: 100-90; 89-80; 79-70; 69 ומטה. כמו-כן הסתכלנו על הטווח של רמת האיכות, כלומר הרמה הנמוכה ביותר והרמה הגבוהה ביותר בתוך כל סוג בעלות (ממוצע המדד הכללי וארבע רמות האיכות מוצגים בלוח 6 ופירוט לפי תחומים מוצג בנספח).

- ◆ בהתפלגות סך-כל המעונות ניתן לראות שהטווח בין המעון עם רמת האיכות הגבוהה ביותר לבין המעון עם רמת האיכות הנמוכה ביותר הוא בין 71-90 ל-71. חמישים וארבעה אחוזים מהמעונות הם ברמות האיכות שמעל 80 ו-46% הם בין 71-79.
- ◆ בבחינת ההבדלים לפי סוג בעלות בולט שאחוז המעונות בשתי רמות האיכות הגבוהות בקרב המעונות הציבוריים והפרטיים הוא גבוה יותר מאשר במעונות הממשלתיים. שישים אחוזים או יותר מהמעונות הפרטיים והציבוריים, לעומת רק 33% מהמעונות הממשלתיים, ממוקמים ברמת האיכות שבין 80-90. ארבעים אחוזים או פחות מהמעונות הציבוריים והפרטיים, לעומת 67% מהמעונות הממשלתיים, נמצאים ברמת האיכות הנמוכה יותר.
- ◆ כפי שניתן לראות בנספח, קיימת שונות בטווח האיכות לפי תחום. בחלק מהתחומים, כמו כוח אדם, הקצה הנמוך של הטווח מגיע ל-34; בעוד שבחלק מהתחומים הקצה הנמוך של הטווח גבוה יותר, למשל בתנאי מחייה רמת האיכות הנמוכה ביותר היא 77.
- ◆ באופן כללי המידע על ההתפלגות מראה שבאותם סוגי בעלות עם איכות גבוהה יותר באופן ממוצע, יש גם פחות מעונות ברמה נמוכה.

לוח 6: התפלגות המעונות לפי רמת האיכות במדד הכללי וסוג בעלות

סוג בעלות				רמות האיכות
פרטי (%)	ציבורי (%)	ממשלתי (%)	סך-כל המעונות	
10	0	0	4	100-90
50	67	33	50	89-80
40	33	67	46	79-70
0	0	0	0	69 ומטה
90-71	88-77	82-72	90-71	טווח

ב. עמידת המעונות במדד איכות נבחרים

מעבר לבדיקה לפי תחומים נבחנו גם 27 שאלות הכוללות 48 פריטים ספציפיים אשר הוגדרו על-ידי האגף לטיפול באדם המפגר כחשובים במיוחד לשם הערכת איכות המעונות.

ב-15 מתוך 48 הפריטים היה אחוז גבוה של מעונות שעמדו במדד האיכות (ברמה של 90% ומעלה). כך, לדוגמה, מעל 90% מהמעונות עמדו בביצוע רחצת דיירים בכבוד; נמצאו דיירים עם בגדים נקיים ומסודרים; יש בהם מרחב חיצוני לפעילות, פינות ישיבה/ספסלים בחצר; ועוד. לעומתם קיימים 3 פריטים שבהם אחוז העמידה של המעונות במדד האיכות הוא נמוך מאוד (מתחת ל-60%), כמו אי-עבודה בשתי משמרות רצופות, חתימת אחראי המשמרת על ביקורו בביתן בלילה וקיום של מקלט/ממ"ד.

נתייחס עכשיו להבדלים לפי סוג בעלות. בפריטים רבים אין הבדלים משמעותיים לפי סוג בעלות. בדרך כלל, המעונות הפרטיים מדורגים באופן הטוב ביותר. עם זאת, ישנם מקרים מסוימים בהם המעונות הפרטיים מדורגים באופן הנמוך ביותר. ההשוואה בין המעונות הממשלתיים לבין המעונות הציבוריים משתנה בין פריט לפריט ואינה עקבית.

להלן מספר הבדלים בולטים:

- ◆ עמידת המעונות הציבוריים במדד האיכות נמוכה בפריטים הבאים: מגורים של לא יותר מ-3 בחדר, קיומן של דלתות בחדרי השירותים, קיומן של מחיצות הפרדה במקלחות, שומר ער בלילה וחתמת אחראי משמרת בלילה על ביקורו בביתן.
- ◆ עמידת המעונות הממשלתיים במדד האיכות נמוכה בפריטים הבאים: קיום דיון להערכת התכנית האישית בשנה האחרונה, ביצוע סדנאות למטפלים חדשים בנושאי היגינה, קיום חלוקי רחצה/מגבות אישיות, קיום מקום מפגש בין המבקרים לדיירים, מתן תרופות SOS לדיירים אי-שקטים, ואי-עבודה בשתי משמרות ברציפות.
- ◆ עמידת המעונות הפרטיים במדד האיכות נמוכה בהתייחסות לגיבוי של מטפל לילה בנוכחות ישירה ובמספר שעות הרופא בממוצע לדייר, ופער בין תקן אחות למצבה בפועל.

4. תשלומים למעונות

כאמור במבוא, אנו בוחנים את הבדלי העלויות לפי התשלומים למעונות. המידע על אודות התשלומים מתבסס על נתוני משרד הרווחה. קיימים שני תהליכים שונים לתקצוב המעונות: האחד למעונות הממשלתיים והשני למעונות הציבוריים והפרטיים. התשלומים למעונות הממשלתיים מתבססים על העלויות בפועל בלבד, כפי שהם מתבטאים בתקני כוח אדם וברכישות. התקנים מוגדרים בתקציב משרד הרווחה, בעוד הרכישות מתבצעות באמצעות מכרז כשבסופו של דבר, המשרד מחזיר את מלוא ההוצאות בפועל. לעומת זאת, במקרה של המעונות הציבוריים והפרטיים, התקציב מתוכנן לפי תעריף לדיירומספר הדיירים המתוכנן. התעריף מתחשב בהרכב המטופלים שמשפיע על רמת הטיפול שיזדקקו לו ועל התשומות הנדרשות. משרד הרווחה משלם למעונות הציבוריים והפרטיים בהתבסס על מספר וסוג הדיירים בפועל. בשל עקרונות תקצוב אלה, לא נאספו נתונים על ההוצאות בפועל בעבור המעונות הציבוריים והפרטיים. נתון זה קיים רק לגבי המעונות הממשלתיים.

4.1 סך-כל התשלומים

התשלום החודשי בעבור דייר גבוה יותר במעונות הממשלתיים מאשר במעונות הפרטיים והציבוריים, ועומד על 14,536 ₪ לעומת 10,224 ₪ במעונות הפרטיים ו-9,356 ₪ במעונות הציבוריים. יש לציין שהסכום בעבור המעונות הממשלתיים אינו כולל עלויות פנסיה והטבות סוציאליות נוספות.

4.2 תשלום למעונות לפי בעלות

בלוח 7 אנו מציגים את הרכב התשלומים תוך הבחנה בין כוח אדם לבין עלויות אחרות. כצפוי, רוב ההוצאות הן בגין כוח אדם - 68%-70% מסך-כל התשלום למעונות הממשלתיים והציבוריים, ו-60% למעונות הפרטיים.

א. התשלום למעונות הממשלתיים לעומת המעונות הפרטיים והציבוריים

- ◆ עיקר הפער ברמת התשלום לפי סוג בעלות נובע מהבדלים בתשלום בעבור כוח אדם. במעונות הממשלתיים תשלום זה הוא בין 3,600 ₪ לבין 4,100 ₪ יותר מאשר במעונות הציבוריים והפרטיים בהתאמה.
- ◆ הפערים בעלות השכר יכולים לשקף הן רמות שכר לפיסוג עובד והן הרכב כוח אדם. עם זאת, לא יכולנו להבחין ביניהם מכיוון שלא היה לנו מידע על הרכב כוח האדם בכל סוגי המעונות.
- ◆ במעונות הממשלתיים התשלום בעבור העלויות האחרות הוא כ-1,400 ₪ יותר בממוצע מאשר במעונות הציבוריים והפרטיים. מכיוון שאין לנו מידע על פירוט העלויות האחרות, לא ניתן להסביר פער זה.

לוח 7: הרכב התשלומים: כוח אדם לעומת הוצאות אחרות לפי בעלות (עלות בפועל של המעונות הממשלתיים ועלות מתוכננת של המעונות הציבוריים והפרטיים)

	סוג בעלות		פרטי
	ממשלתי	ציבורי	
עלות כוח אדם (ב-שח)	9,949	6,319	5,808
אחוז מסך-כל העלות	68	72	60
עלויות אחרות (ב-שח)	4,586	2,513	3,866
אחוז מסך-כל העלות	32	28	40

ב. התשלום למעונות הציבוריים לעומת המעונות הפרטיים

- ◆ כאמור, התשלום עבור דייר במעונות הפרטיים גדול במעט מן התשלום עבור דייר במעונות הציבוריים. ההבדל נובע ככל הנראה בעיקר מרמת העלויות האחרות.
- ◆ עלות כוח אדם: עלות כוח האדם במעונות הציבוריים גבוהה יותר מאשר במעונות הפרטיים: 6,319 שח במעונות הציבוריים לעומת 5,808 שח במעונות הפרטיים. פער זה יכול להיות מוסבר לאור עלות המעביד שהינה 33% במעונות הציבוריים לעומת 26% במעונות הפרטיים.
- ◆ עלויות אחרות: התשלום עבור עלויות אחרות למעונות הפרטיים הוא 1,300 שח יותר בממוצע מאשר למעונות הציבוריים. פער זה מוסבר כמעט כולו על-ידי המע"מ הגבוה יותר של המעונות הפרטיים ועל-ידי ההקצאה לרווח של המעונות הפרטיים.

4.3 מרכיבים של עלות שלא נכללו בחישוב התשלומים והעלויות

- ◆ **התאמות לשכר לעובדי ממשלה:** עלויות השכר במעונות הממשלתיים אינן כוללות עלויות פנסיה והטבות סוציאליות נוספות. עלויות אלו אינן מבוטלות ולו היינו מוסיפים אותן, הפער בין המעונות הממשלתיים לבין המעונות הציבוריים והפרטיים היה גדל, ובמיוחד הפער בעלות השכר.
- ◆ **עלות זקיפת הערך של שכר דירה:** כל המעונות הממשלתיים נמצאים על קרקע ממשלתית ובמבנים בבעלותם. לעומת זאת, רק 4 מעונות פרטיים ו-2 מעונות ציבוריים נמצאים על קרקע בבעלותם. שאר המעונות חייבים לשלם שכר דירה בעבור השימוש במבנים, והם מקבלים הקצבה לצורך זה במסגרת התשלום. בכדי להשוות את העלות באופן מדויק, היה צריך לזקוף את ערך שכר הדירה לכל המעונות על קרקע ממשלתית. דבר זה היה מגדילכמובן את הפער בין המעונות הממשלתיים לבין המעונות הציבוריים והפרטיים.

4.4 גורמים נוספים שאמורים להשפיע על העלויות

- ◆ **יתרונות לגודל:** בניתוח העלויות באופן עקרוני יש להתחשב גם ביתרונות האפשריים לגודל. במידה שקיימים יתרונות שכאלה, העלות לדייר במעונות הגדולים יותר צפויה להיות נמוכה יותר. מכיוון שהמעונות הממשלתיים הם הגדולים ביותר, ישנה ציפייה שיהיו בעלי עלות נמוכה יותר.
- ◆ **הרכב הדיירים:** הרכב הדיירים לפי רמת טיפול משפיע על התשומות הנדרשות ולכן על עלויות הטיפול. ניתן היה לצפות להבדלים ביחס של מספר אנשי הצוות לדיירים בין שלושת סוגי הבעלות מכיוון שיש שוני בהרכב הדיירים. כפי שדיווחנו בפרק השני, במעונות הממשלתיים הרכב הדיירים

הוא הקל ביותר לטיפול, ובמעונות הפרטיים הרכב הדיירים הוא הקשה ביותר לטיפול. אם כן, התשלום לדייר אינו עקבי עם הרכב הדיירים. כלומר, היינו מצפים שהתשלום יהיה הנמוך ביותר במעונות הממשלתיים והגבוה ביותר במעונות הפרטיים.

5. סיכום: הקשר בין איכות לבין עלות

מטרת המחקר הייתה לבחון את ההבדלים באיכות הטיפול ובעלויות הפעולות של מעונות לאדם המפגרותן השוואה בין מעונות בעלות ממשלתית, ציבורית ופרטית.

מהממצאים בפרקים 3 ו-4 עולה שלפי המשתנים שנבדקו, המעונות הממשלתיים אינם מגיעים לרמת איכות גבוהה יותר מהמעונות בסוגי הבעלות האחרים, אך עלותם גבוהה הרבה יותר. יחד עם זאת, הבדלי האיכות בין סוגי הבעלות היו קטנים יחסית.

מהממצאים עולה גם שחשוב לא להסתכל על הסך-הכל בלבד שכן ההבדלים בין סוגי הבעלות אינם אחידים לאורך תחומי האיכות שנבדקו. כמו-כן, יש לציין שקיימת שונות גם בתוך כל סוג של בעלות כאשר חלק מהמעונות הם בעלי רמת איכות גבוהה יותר וחלק בעלי רמת איכות נמוכה יותר בקרב כל אחד מסוגי הבעלות.

מדידת איכות הינה אתגר מורכב מאוד כאשר לא ניתן לדעת עד כמה הממצאים מוטים כלפי מעלה או כלפי מטה. עם זאת, גם אם יש הטיה, אין היא בהכרח משפיעה על ההבדלים בין סוגי בעלות. במחקר זה נקטנו באמצעים שונים על-מנת לצמצם את ההטיה. לדוגמה, כל אחד מהמפקחים אסף נתונים על מעונות שאינו מופקד עליהם בשגרה ומכל סוגי הבעלות. יתר על כן, השונות הרבה בין התחומים ובין המעונות עצמם מחזקת את אמינותה של ההשוואה שנעשתה בין סוגי הבעלות. לבסוף, גם אם קיימת הטיה כלשהי בהשוואת האיכות, ההטיה צריכה להיות גדולה מאוד על-מנת שתשנה את הממצא העיקרי של המחקר לפיו אין הבדלים באיכות שמצדיקים את ההבדלים בעלויות לפי סוג בעלות.

כפי שהזכרנו, אומדן העלויות של המעונות הממשלתיים אינו מלא מכיוון שישנם מרכיבים שאין עליהם מידע. בנוסף, ישנם מספר גורמים שהצגנו שהיו אמורים להוזיל את העלויות של המעונות הממשלתיים. הרכב הדיירים במעונות הממשלתיים קל יותר לטיפול מזה שבמעונות הפרטיים. כמו-כן, מספר הדיירים גדול יותר ועל-כן הם אמורים ליהנות מיתרונות הגודל. כלומר, הפער בעלויות הצפויות יותר גדול מאשר הפער בעלויות בפועל.

עיקר ההבדל בעלויות נובע מעלות כוח האדם אך גם הבדלים בעלויות האחרות תורמים לפערי העלות בין סוגי הבעלות ומובילים לכך שהעלות של המעונות הממשלתיים היא הגבוהה ביותר.

נמצא הבדל של 9% בסך העלות עבור דייר בין המעונות הפרטיים לבין המעונות הציבוריים, כאשר עלותם של המעונות הפרטיים גבוהה יותר, אך דבר זה מוסבר ברובו על-ידי הסדרי מיסוי ומרכיב הרווח של המעונות הפרטיים. המעונות הציבוריים זכאים לקבל תרומות ולהעסיק מתנדבים. אין לנו מידע לגבי היקף תשומות אלו. במידה שהיקפן משמעותי, הן צפויות להוביל ליתרון ביחס שבין האיכות לעלות של המעונות הציבוריים שלא בא לידי ביטוי בממצאים.

יש להדגיש שהמסקנות של הדוח מתייחסות באופן קונקרטי למערכת המעונות שנבדקה. ההבדלים בין המעונות לפי סוג בעלות יכולים להשתנות בהתאם למדיניות לגבי שיטת התקצוב של המעונות בסוגי הבעלות השונים ואופי ההתקשרות איתם. הסדרי הפיקוח יכולים להשפיע גם הם על הבדלי האיכות. כלומר, לא ניתן בהכרח להכליל את הממצאים על ההבדלים בין סוגי הבעלות להקשרים אחרים, או לקבוע שדפוסי ההבדלים יהיו תמיד זהים.

רשימת מקורות

- לוי, ש. 2007. הפרטת מעונות הפנימייה הממשלתיים לאנשים עם פיגור שכלי. מוגש לוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, ירושלים.
- פז-פוקס, א.; כוכבי, ז. 2010. בין הציבורי לפרטי: הפרטות והלאמות בישראל. מכון ון ליר, ירושלים.
- פז-פוקס, א.; מנדלקרן, ר. 2010. הפרטת הביצוע של מעונות פנימייה לחוסים באמצעות מיקור חוץ - מסגרת לניתוח וסקירה השוואתית. מכון ון ליר, ירושלים.
- Amirkhanyan, A. 2008. "Privatizing Public Nursing Homes: Examining The Effects on Quality and Access". *Public Administration Review* 68(4):665-680.
- Beadle-Brown, J.; and Kozma, A. 2007. *Deinstitutionalisation and Community Living – Outcomes and Costs: Report of a European Study*. University of Kent, Canterbury.
- Ben-Ner, A.; and Ren, T. 2008. Does Organization Ownership Matter? *Structure and Performance in For-Profit, Nonprofit and Local Government Nursing Homes*. Industry Studies Association Working Paper Series, WP-2008-08.
- Besley, T.; and Ghatak, M. 2001. "Government Versus Private Ownership of Public Goods". *The Quarterly Journal of Economics* 116 (4):1343-1372.
- Chou, Shin-Yi. 2002. "Asymmetric Information, Ownership and Quality of care: an Empirical Analysis of Nursing Homes". *Journal of Health Economics* 21:293-311.
- Clarfield, M.; Ginsberg, G.; Rasooly, I.; Levi, S.; Gindin, J.; and Dwolatzky, T. 2009. "For-Profit and Not-for-profit Nursing Homes in Israel: Do They Differ With Respect to Quality of Care" *Archives of Gerontology and Geriatrics* 48:167-172.
- Comondore, V.; Devereaux, P.J.; Zhou, Q.; Stone, S.B.; Busse, J.W.; Ravindran, N.C.; Burns, K.E.; Haines, T.; Stringer, B.; Cook, D.J.; Walter, S.D.; Sullivan, T.; Berwanger, O.; Bhandari, M.; Banglawala, S.; Lavis, J.N.; Petrisor, B.; Schünemann, H.; Walsh, K.; Bhatnagar, N.; and Guyatt, G.H.; 2009. "Quality of Care in for-Profit and not-for-Profit Nursing Homes: Systematic Review and Meta-Analysis". *British Medical Journal* 339:1-15
- Hansmann, H. 1980. "The Role of the Nonprofit Enterprise". *The Yale Law Journal* 89:1633-1638.
- Harrington, C.; Woolhandler, S.; Mullan, J.; Carrillo, H.; and Himmelstein, D.U. 2001. "Does Investor Ownership of Nursing Homes Compromise the Quality of Care?" *American Journal of Public Health* 99:1452-1455.
- Schlesinger, M.; and Gray, G.H. 2006. "Nonprofit Organizations and Health Care: Some Paradoxes of Persistent Scrutiny". In: *The Non-Profit Sector: A Research Handbook*. Powell, W.W.; and Steinberg, R. (eds.) pp. 378-414. Yale University Press, New Haven.

Thornton, J.;and Cave, L. 2010."The Effects of Organizational Form in the Mixed Market for Foster Care"*Annals of Public and Cooperative Economics* 81(2):211-245.

Weisbrod, B. 1994.*Institutional Form and Organizational Behavior*. Institute for Policy Research, Northwestern University, Evanston, Ill..

נספח: התפלגות המעונות שעמדו במדד האיכות בכל תחום, לפי סוג בעלות

סוג בעלות				ממוצע עמידת המעונות במדד האיכות	תחום המדדהכללי
פרטי (% ודירוג)	ציבורי (% ודירוג)	ממשלתי (% ודירוג)	טווח		
רמות האיכות					
10	0	0	4	100-90	
50	67	33	50	89-80	
40	33	67	46	79-70	
0	0	0	0	69 ומטה	
90-71	88-77	82-72	90-71	טווח	
					1. פעילויות
רמות האיכות					
90	100	67	86	100-90	
0	0	11	4	89-80	
0	0	11	4	79-70	
10	0	11	7	69 ומטה	
100-56	99-92	98-63	100-56	טווח	
					2. תנאי מחייה
רמות האיכות					
40	78	0	39	100-90	
50	22	89	54	89-80	
10	0	11	7	79-70	
0	0	0	0	69 ומטה	
97-77	97-87	89-77	97-77	טווח	
					3. נוהלי עבודה
רמות האיכות					
40	33	11	29	100-90	
50	44	44	46	89-80	
10	11	33	18	79-70	
0	11	11	7	69 ומטה	
98-77	100-67	92-64	100-64	טווח	
					4. מבנים ואחזקתם
רמות האיכות					
10	11	0	7	100-90	
30	22	44	32	89-80	
10	33	22	21	79-70	
50	33	33	39	69 ומטה	

סוג בעלות				ממוצע עמידת המעונות במדד האיכות 91-51	תחום טווח
פרטי (% ודירוג) 91-51	ציבורי (% ודירוג) 100-55	ממשלתי (% ודירוג) 86-52			
.5 כוחאדם					
רמות האיכות					
0	0	0	0	100-90	
0	0	0	0	89-80	
40	55	55	50	79-70	
60	44	44	50	69 ומטה	
78-50	78-38	78-34	78-34	טווח	
.6 בריאות					
רמות האיכות					
0	0	0	0	100-90	
10	12	0	7	89-80	
40	44	22	36	79-70	
50	44	78	57	69 ומטה	
80-53	82-53	79-51	80-52	טווח	
.7 התייחסות הדיירים להיבטים ספציפיים של החיים במעון					
רמות האיכות					
38	60	67	55	100-90	
50	20	22	31	89-80	
0	0	0	0	79-70	
13	20	11	15	69 ומטה	
100-20	100-60	100-60	100-47	טווח	
.8 התייחסות כוללת של הדיירים לחיים במעון					
רמות האיכות					
90	80	56	75	100-90	
0	0	0	0	89-80	
0	0	0	0	79-70	
10	20	44	25	69 ומטה	
100-50	100-50	100-50	100-50	טווח	